

ΗΤ.4131 - Συμπληρωματικές παρατηρήσεις των ελληνικών αρχών επί του σχεδίου Κατευθυντηρίων Γραμμών για τις περιφερειακές ενισχύσεις (ΚΓΠΕ)

Ένταση Ενισχύσεων

1. Θεωρούμε σκόπιμο να διευκρινιστεί στο σημείο 183 σε ποιο επίπεδο εξετάζεται η γειννίαση ώστε να μην υπάρχει διαφορά στην ένταση ενίσχυσης άνω του 15 %, ήτοι αν συγκρίνονται οι εντάσεις ενίσχυσης σε επίπεδο NUTS 2, σε επίπεδο NUTS 3 ή άλλο.

Ενδιάμεση επανεξέταση

Η ΕΕ προτείνει αναθεώρηση των ΧΠΕ που θα διαμορφωθούν το 2024, λαμβάνοντας υπόψη τις επιπτώσεις της πανδημίας τα έτη 2020 έως και 2022.

2. Λόγω της κατάστασης που αναμένεται να διαμορφωθεί στην οικονομία από την πανδημία προτείνεται να υπάρξει μία ενδιάμεση αναθεώρηση το 2023 με βάση τα στοιχεία 2020-2021 και μία το 2025 με βάση τα στοιχεία του 2022 και του 2023.

Ενίσχυση μεγάλων επιχειρήσεων σε γ περιοχές

Σύμφωνα με την πρόταση της Επιτροπής οι μεγάλες επιχειρήσεις στις περιοχές γ ενισχύονται για αρχική επένδυση που δημιουργεί νέα οικονομική δραστηριότητα.

3. Προτείνεται να διευρυνθεί η επιλεξιμότητα και να ενισχύονται επίσης για τη διαφοροποίηση των υφιστάμενων εγκαταστάσεων για παραγωγή νέων προϊόντων ή για νέες καινοτομίες στις διαδικασίες παραγωγής, δράσεις οι οποίες είναι πιο εύκολο να υλοποιηθούν στη συγκεκριμένη περιφέρεια λόγω χωροταξικών περιορισμών, και που ήδη προβλέπονταν η ενίσχυσή τους στις υφιστάμενες ΚΓΠΕ. Αντίστοιχη πρόνοια υπάρχει και στον Καν. 651/2014 στο άρθρο για τις Περιφερειακές επενδυτικές ενισχύσεις. Προκειμένου να γίνει αποδεκτή η πρόταση μπορεί να εισαχθεί πρόνοια ώστε οι επενδυτικές ενισχύσεις που χορηγούνται σε μεγάλη επιχείρηση για τη διαφοροποίηση υφιστάμενης εγκατάστασης σε περιοχή «γ» για την παραγωγή νέων προϊόντων να υπόκεινται σε υποχρέωση κοινοποίησης βάσει του άρθρου 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης.

4. Επίσης σημειώνεται ότι πάγιο αίτημα των ελληνικών αρχών είναι η δημιουργία μιας ενδιάμεσης ως προς το μέγεθος κατηγορίας επιχειρήσεων (π.χ. 750 εργαζόμενοι) – μεγαλομεσαίες επιχειρήσεις- που θα έχουν όρια ενισχύσεων μεταξύ μεσαίων και μεγάλων (προσαύξηση 5% ή μηδενική) αλλά θα αντιμετωπίζονται στους λοιπούς περιορισμούς και προϋποθέσεις σαν ΜΜΕ. Αντίστοιχη κατηγορία υπήρχε σε άλλους κανονισμούς παλαιότερα για τη γεωργία και την αλιεία.

Πεδίο εφαρμογής

5. Κρίνεται ως θετική η δυνατότητα χρηματοδότησης πλέον του τομέα των συνθετικών ινών από τα καθεστώτα περιφερειακών Ενισχύσεων. Από την άλλη, έχει αφαιρεθεί η δυνατότητα χρηματοδότησης των καθεστώτων ευρυζωνικών δικτύων και υποδομών έρευνας καθώς και η δυνατότητα χρηματοδότησης επενδύσεων στον τομέα του λιγνίτη και του άνθρακα. Προτείνεται η

προσθήκη των δύο αυτών δυνατοτήτων, με περιορισμούς που θα καλύπτουν τις απαιτήσεις των συγκεκριμένων θεσμικών πλαισίων.

Επίσης είναι σκόπιμο να επιβεβαιωθεί ότι ο τομέας των συνθετικών ινών είναι συμβατός με την Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία.

6. Λαμβάνοντας υπόψη τα οικονομικά προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι επιχειρήσεις λόγω της πανδημίας του COVID-19, εκτιμάται ότι η εφαρμογή του ορισμού των προβληματικών επιχειρήσεων που περιλαμβάνεται στις Κατευθυντήριες Γραμμές Κρατικών Ενισχύσεων για την Διάσωση και Αναδιάρθρωση των επιχειρήσεων, μπορεί να οδηγήσει σε αποκλεισμό ενός σημαντικού αριθμού κυρίως μικρομεσαίων επιχειρήσεων (ΜΜΕ), από πιθανά καθεστώτα περιφερειακών ενισχύσεων. Για το λόγο αυτό θεωρούμε σκόπιμο στο σημείο 18 του σχεδίου των νέων ΚΓΠΕ να περιοριστούν οι προϋποθέσεις αποκλεισμού των ΜΜΕ (θα μπορούσαν να αποκλείονται οι ΜΜΕ α) που έχουν υπαχθεί σε συλλογική πτωχευτική διαδικασία ή πληρούν τις προϋποθέσεις του εθνικού δικαίου που τις διέπει όσον αφορά την υπαγωγή των σε συλλογική πτωχευτική διαδικασία μετά από αίτημα των πιστωτών τους καθώς και β) αυτές που έχουν λάβει ενίσχυση διάσωσης και δεν έχουν ακόμη αποπληρώσει το δάνειο ή λύσει τη σύμβαση εγγύησης ή που έχουν λάβει ενίσχυση αναδιάρθρωσης και υπόκεινται ακόμη σε σχέδιο αναδιάρθρωσης).

Επιλέξιμες δαπάνες

7. Στον ορισμό του ενιαίου επενδυτικού σχεδίου προτείνεται να θεωρηθεί ενιαίο επενδυτικό σχέδιο όχι κάθε επένδυση που πραγματοποιεί ένας δικαιούχος στην ίδια περιφέρεια εντός τριετίας αλλά κάθε επένδυση σε ίδια δραστηριότητα (4ψήφιο ΚΑΔ) ή κάθε επένδυση σε δραστηριότητα ανάντι ή κατάντι υφιστάμενης.

8. Στην περίπτωση που η ενίσχυση αφορά στην κάλυψη μισθολογικού κόστους που δημιουργείται από την επένδυση η υποχρέωση η θέση εργασίας να έχει δημιουργηθεί εντός έτους από την ολοκλήρωση είναι περιοριστική, ειδικότερα στις περιπτώσεις που απαιτείται εξειδικευμένο προσωπικό. Προτείνεται να επανέλθει ο περιορισμός της τριετίας, ώστε να υπάρχει συμβατότητα και με τον Καν. 651/2014.

Σημειώνεται περαιτέρω ότι από την εφαρμογή των καθεστώτων περιφερειακών ενισχύσεων διαπιστώνεται ότι η ενίσχυση με βάση το μισθολογικό κόστος, όπως εφαρμόζεται σήμερα (δημιουργία νέων θέσεων εντός τριετίας) ήδη υστερεί έναντι της εναλλακτικής δυνατότητας ενίσχυσης με βάση το κόστος της επένδυσης (ειδικά στις χώρες με χαμηλούς μισθούς). Για το λόγο αυτό προτείνεται να παραμείνει η τριετία ως περίοδος εντός της οποίας μπορούν να δημιουργηθούν οι νέες θέσεις (που είναι ένας ρεαλιστικός χρόνος για την κάλυψη όλων των θέσεων απασχόλησης που δημιουργούνται από την επένδυση) και επίσης η περίοδος ενίσχυσης του μισθολογικού κόστους να αυξηθεί από δύο σε τρία έτη για κάθε θέση απασχόλησης, από τη δημιουργία αυτής.

9. Στο σημείο 27 αναφέρεται ότι «κατά παρέκκλιση από την προϋπόθεση του σημείου 26, οι δαπάνες εργαλείων του πωλητή που βρίσκονται σε εγκαταστάσεις προμηθευτών μπορούν να συμπεριληφθούν στις επιλέξιμες δαπάνες της ενισχυόμενης αρχικής επένδυσης, εφόσον παραμείνουν στην ιδιοκτησία και στον ισολογισμό του δικαιούχου της ενίσχυσης και χρησιμοποιούνται αποκλειστικά για την παραγωγή ενδιάμεσων προϊόντων που είναι αναγκαία για τη διαδικασία παραγωγής που προκύπτει από την ενισχυόμενη αρχική επένδυση». Είναι απαραίτητο να διευκρινιστεί εάν στον όρο «δαπάνες εργαλείων» συμπεριλαμβάνονται και οι άυλες δαπάνες καθώς στο σημείο 35 αναφέρει για τις άυλες δαπάνες ότι πρέπει να χρησιμοποιούνται αποκλειστικά στην εγκατάσταση που λαμβάνει την ενίσχυση.

10. Για τις ΜΜΕ, έως και το 50 % των δαπανών για προκαταρκτικές μελέτες ή συμβουλές οι οποίες συνδέονται με την επένδυση μπορούν επίσης να θεωρηθούν επιλέξιμες δαπάνες. Να διευκρινιστεί εάν οι επιλέξιμες δαπάνες που συνίστανται στο κόστος των συμβουλευτικών υπηρεσιών παρέχονται μόνο από εξωτερικούς συμβούλους.

11. Να διευκρινιστεί αν οι υπηρεσίες του σημείου 10 ανωτέρω μπορούν να αποτελούν συνεχή ή περιοδική δραστηριότητα ή να συνδέονται με τις συνήθεις λειτουργικές δαπάνες της επιχείρησης, όπως τακτικές υπηρεσίες παροχής φορολογικών και νομικών συμβουλών ή διαφημιστικές υπηρεσίες.

12. Αναφέρεται ότι σε περίπτωση απόκτησης εγκατάστασης, πρέπει να λαμβάνονται υπόψη μόνον οι δαπάνες για την αγορά των περιουσιακών στοιχείων από τρίτους οι οποίοι δεν συνδέονται με τον αγοραστή. Προτείνεται να εισαχθεί πρόνοια για τις μικρές επιχειρήσεις ώστε «εκτός εάν πρόκειται για μικρή επιχείρηση, η οποία αποκτάται είτε από ένα μέλος της οικογένειας, είτε από έναν υπάλληλο του αρχικού ιδιοκτήτη».

Αξιολόγηση συμβατότητας

13. Κατά την αξιολόγηση συμβατότητας των καθεστώτων Περιφερειακών Ενισχύσεων στο παρόν σχέδιο ΚΓΠΕ απουσιάζει παντελώς η αναφορά σε καθεστώτα που χρηματοδοτούνται από τα ΕΔΕΤ και η πρόνοια τα εν λόγω καθεστώτα να λαμβάνουν συγκεκριμένες πρόνοιες, παρόλο που ο στόχος της πολιτικής συνοχής είναι αμιγώς η περιφερειακή ανάπτυξη και η εν λόγω χρηματοδότηση συμβάλει ευθέως στη μείωση των περιφερειακών ανισοτήτων. Στο πλαίσιο αυτό προτείνεται:

- Στο Κεφ. 5.1.1 να προστεθεί σημείο στο οποίο θα ορίζεται ότι, για τα μέτρα που εφαρμόζονται σύμφωνα με τις περιφερειακές στρατηγικές ανάπτυξης που καθορίζονται στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ), του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου, του Ταμείου Συνοχής, του Ευρωπαϊκού Γεωργικού Ταμείου Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ) του Ευρωπαϊκού Ταμείου Θάλασσας και Αλιείας και του Ταμείου Δίκαιης Μετάβασης, προκύπτει αυτοδίκαια ότι αποτελούν αναπόσπαστο μέρος μιας περιφερειακής αναπτυξιακής στρατηγικής, με σαφώς προσδιορισμένους στόχους που συνάδουν και συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων αυτών.

- Στο Κεφ. 5.3.2 να προστεθεί σημείο στο οποίο θα ορίζεται ότι, για καθεστώτα ενισχύσεων που υλοποιούν τους στόχους και τις προτεραιότητες επιχειρησιακών προγραμμάτων, το χρηματοδοτικό μέσο που επιλέγεται στο πρόγραμμα αυτό θεωρείται ως το κατάλληλο. Επίσης κατά την αξιολόγηση των αρνητικών συνεπειών των καθεστώτων, τα σημεία 118 έως 123 είναι πολύ δύσκολο να ελεγχθούν σε επίπεδο καθεστώτος.

14. Προτείνεται επίσης να παραμείνει ο έλεγχος σε επίπεδο μεμονωμένων κοινοποιήσιμων ενισχύσεων και ο έλεγχος σε περίπτωση καθεστώτων να περιοριστεί στις αναγραφές των σημείων 125-127. Από την εμπειρία η επιβεβαίωση των εν λόγω σημείων αυξάνει το γραφειοκρατικό φόρτο και τα στοιχεία που απαιτούνται δεν είναι δυνατό να προσδιοριστούν για καθεστώτα και κυρίως καθεστώτα που στοχεύουν σε περισσότερους από ένα κλάδους της οικονομίας και περισσότερα από ένα προϊόντα, μη συσχετιζόμενα μεταξύ τους.

Αξιολόγηση

Στο σχέδιο ΚΓΠΕ έχουν αυξηθεί σημαντικά οι περιπτώσεις ενισχύσεων που θα απαιτούν αξιολόγηση, αυξάνοντας το γραφειοκρατικό φόρτο και χωρίς να προσδιορίζονται με σαφήνεια τα χαρακτηριστικά των καθεστώτων, πέραν των καθεστώτων μεγάλου προϋπολογισμού, για τα οποία θα είναι απαραίτητη αξιολόγηση. Οι προδιαγραφές που δίνονται είναι γενικές και συνεπάγονται αυξημένη ευχέρεια για την ΕΕ.

15. Κρίνεται αναγκαίο να προσδιοριστούν οι περιπτώσεις για τις οποίες είναι απαραίτητη η αξιολόγηση. Επίσης το όριο των 150 εκ ευρώ ετησίως ουσιαστικά καταργεί το όριο των 750 εκ ευρώ και την δυνατότητα να μην υλοποιείται αξιολόγηση για καθεστώτα κάτω της τριετίας. Προτείνεται να υπάρχει ένα ετήσιο όριο προϋπολογισμού που να οδηγεί σε αξιολόγηση το καθεστώς. Το όριο να είναι σε επίπεδο μέσου ετήσιου προϋπολογισμού του καθεστώτος και όχι σε επίπεδο πραγματικών ετήσιων εκταμιεύσεων, καθώς η συνηθισμένη πρακτική είναι οι εκταμιεύσεις των ενισχύσεων να έπονται κατά πολύ των χορηγήσεων, και συνήθως να υλοποιούνται συγκεντρωτικά, κυρίως για τα μέτρα περιορισμένης διάρκειας.